

Livets gång

NÅGON VI BORDE SKRIVA OM? RING 7848 200 ELLER MEJLA PÅ LIVETSGANG@VASABLADET.FI

SLÄKT & VÄNNER

Här firar vi och skriver om namn och nytt.

Nu firar vi

Colin Fors får många pussar och kramar på 1-årsdagen från mamma, pappa och Liam.

Hipp hipp hurra för lilla Axel Smedlund som fyller 1 år i dag! Massor med kramar från storebror Edvin, mamma och pappa.

William Järv i Norra Vallgrund får många grattiskramar på 3-årsdagen av fammo och faffa.

Många kramar till William Järv på 3-årsdagen från Susanna och Dante.

Martin Rikala gratuleras på 5-årsdagen av Edith, Aino, mamma och pappa. Ha en rolig dag!

Grattis till Alina Carlsson i Vörrå som fyller 6 år i dag önskar fammo och kusinerna Sandra, Edith och Hugo med familj.

Massor med grattiskramar till vår Felicia Nyman från mamma, pappa och lillasyster Mathilda.

Vår blivande skolelev Felicia Nyman på Båskastået i Solf får varma gratulationer på 7-årsdagen av fammo och faffa.

Charmiga Felicia Nyman grattas varmt av Kimmo och Marjut, Kenneth, Cilla och Jani samt av kusinerna Henna, Heidi, Helga, Henri, Benkku och Freja.

Hipp hipp hurra för Felicia Nyman som fyller 7 år i dag! Kramar från Wille, Maria och Kristian.

Fotbollsskillen Oscar Lindgren i Karvsör fylles 12 år. Grattis och ha en bra dag önskar Ida, pappa och mamma.

Stort grattis Oscar Lindgren på din 12-årsdag önskar mammo.

Rianna Rönnback gratuleras på 4-årsdagen av Edvin, Sannina och Patrik. Ha en bra dag!

Eddie Hiekkanen fyller 12 år. Gratulationer kommer från mammo och Sventon samt moster Sandra.

Colin

Axel

William

Martin

Alina

Felicia

Oscar

I Firarspalten kan du gratulera barn och ungdomar upp till 18 år. Vi tar enbart emot material som laddas direkt via adressen www.vasabladet.fi/fira.

Lämnas alltid in ditt material dagen före publicering senast klockan 10. Till helgens och måndagens tidningar vill vi ha materialet senast klockan 10 på fredag.

Läsarna skriver i VBL

Flyktningvännerna återvalde ordförande

Ett bidrag från Svenska kulturfonden gav ny näring åt framtidstron vid Flyktningvännernas årsmöte den 12 april i Capella Nova. Vid en tillbakablick på det gångna året konstaterades att uteblivna bidrag skapat en viss osäkerhet, men läget är nu åter stabiliserat.

Som glädjande inslag under senaste år var uppmärksammandet av föreningens 10-årsjubileum. En dokumentation över föreningens tillkomst och verksamhet gavs ut i en liten skrift med många bilder och skildringar av det dagliga livet på Capella Nova och vad det betytt för flyktningarna. Den som vill fördjupa sig i Flyktningvännernas verksamhet rekommenderas att ta del av den intressanta läsningen. En jubileumsfest hölls den 21 oktober i Oravais kyrka. Johan Candelin, med världsvida kontakter och stor kännedom om lidande människors situation talade och visade bilder från Burma. Han stod just inför ett nytt besök i Burma och bad den karenska gruppen om en skriftlig hälsning till landets president. Den lokala gruppens ledare i Oravais, Paw Shoh, besvarade erbjudandet och skrev ihop några rader.

För att utvidga det utrymme som man upplevt otillräckligt, kontaktade föreningen i november hyresvärderna, KWH. Den kontakten ledde till att man fick tillgång till ett kök, som stätt till förfogande för intressegruppen kring miniatyrmodellen av "Masuunin" och som sällan använts. Därigenom blev det lättare att organisera det hantverk, som erbjuds de asylsökande som sysselsättning vid sidan av lopporget, datorsalen och samlingsrummet.

Planerna för det nya året innehåller bland annat en kulturfest, där de olika kulturerna ska få tillfälle att presentera sig i sång, musik, kläddel och mat. En stor höjdpunkt hoppas man på kunna erbjuda en del av dem som fått uppehållstillstånd och flyttat till andra orter i Finland och fortfarande saknar Oravais och håller kontakt.

Flyktningvännerna bygger sin verksamhet på kristen värdegrund i ekumeniskt samarbete mellan ortens lutherska församling och baptistförsamling och det är något man aldrig har försökt gömma undan. Ändå kommer flyktningar från världens alla hörn och upplever sig välkomna och sitter ofta och pratar tillsammans med lokalbefolkningen.

Vid årsmötet var ordförande Ingemar Klemets förhindrad att närvara. Rafael Edström som vice ordförande valdes att leda mötet och inledde som brukligt med ett bibelord. Den lilla andaktsboken "Dagens lösen" angav för dagen lämpliga citat: "De skall förkunna min härlighet bland de andra folken" och "Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen." Berndt Berg avtackade Rafael Edström, som varit med från början som en av initiativtagarna och Flyktningvännernas ordförande i många år och senare vice ordförande och nu önskade avgå. Själv tackade Edström för god gemenskap i ett meningsfullt arbete under de gångna elva åren.

Årsmötet fastställde bokslutet samt årsredogörelsen och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Styrelsen återvalde Ingemar Klemets som ordförande och övriga medlemmar Jeanette Ljungars, Marita Markén och Gun Nickull. I stället för Rafael Edström invaldes Margareta Smith-Edström. Som suppleant återvaldes Regina Norrgård och ny suppleant blev Uno Holmström. Kerstin Fagerström fortsätter som sekreterare och ekonom. Sari Nordlund som verksamhetsledare organiserar det dagliga arbetet.

MARGARETA SMITH-EDSTRÖM

Reijo Linnola uppe på toppen av Island Peak. Den sista slutspurtan tog 12 timmar och 40 minuter.

FOTO: KIMMO YLIKARJULA

Lätt att le uppe på toppen

Men vägen dit är tung, obeskrivligt tung.

Bergsklättraren och ögonkirurgen Reijo Linnola från Vasa har gjort det igen. Besegrat ännu en bergstopp. Den här gången var det Island Peak i Nepal.

VASA

Aconcagua i Argentina, Ama Dablam i Nepal, Denali i Alaska, Kilimanjaro i Afrika samt Matterhorn, Jungfrau och Mount Blanc i Alperna. Bergsklättraren Reijo Linnolas lista börjar vara lång. Nyss hemkommen från Nepal kan han lägga till Island Peak på sin lista.

Vita berg, klarblå himmel och några kilometer berg. Hur svårt kan det vara?

–Den sista biten upp till toppen från 5200 meter till 6189 meter tog 12 timmar och 40 minuter. Den som inte var med kan inte på något sätt förstå

hur tungt det var, säger Reijo Linnola, som är med i klättringssällskapet Climbingfinn.

Det är inte bara klättringen som är tung. Ju högre upp man klättrar desto tunnare blir luften. Och kvar på ryggen sitter packningen som väger 8–10 kilogram. Bakom sig hade Reijo och den övriga expeditionen redan 15 dagar bergsbestigning och vandring, varav några dagar gick åt till en liten sväng via Mount Everest base camp.

Men det här är samtidigt en del av utmaningen och fascinationen för Linnola. Det handlar förstås om att övervinna sig själv.

Han pratar om den fysiska ansträngningen och om att verkligen få ge sitt yttersta. Men samtidigt om att inse sina och bergets begränsningar.

–Det lyckas inte alltid och ibland måste man för sin egen säkerhets skull kunna vända

GUNILLA AHLHOLM

om, som det gick på Pik Lenin i Kirgizistan.

Det finns också en annan dimension. Det är själva landet och världsdelen. Många av bergen ligger i sådana länder dit Reijo Linnola aldrig annars skulle resa.

–Det ger så otroligt mycket

att få se ett nytt land och en ny kultur. Om det inte vore för bergen hade jag aldrig rest till Argentina eller Alaska, säger han.

Risker då? Javisst, klart det finns risker om man befinner sig på ett berg som består av snö och is. Men tvärt emot vad man skulle

Pecca Junkala på väg till ett basläger i Mount Everest.

FOTO: REIJO LINNOLA

Den sista ansträngningen upp till toppen.

FOTO: REIJO LINNOLA

Berg är förstas huvudmålet för bergsklättrarna, men en stor del av expeditionen är den nya kulturen och folket.

FOTO: REIJO LINNOLA

Kontinenternas högsta berg

- **Afrika:** Kilimanjaro/Tanzania (5963 meter).
- **Antarktis:** Vinson Massif (4897 meter).
- **Asien:** Mount Everest/Nepal-Tibet (8848 meter).
- **Europa:** Elbrus/Ryssland (5633 meter).
- **Nordamerika:** Mount McKinley/Alaska (6195 meter).
- **Oceanien:** Puncak Jaya/Indonesien (4884 meter).
- **Sydamerika:** Aconcagua/Argentina (6962 meter).

Källa: Wikipedia

kunna tro så är inte rasrisker och raviner den största faran. Den verkliga faran är höjdsjuka som kan orsaka hjärnödem, svullnad i hjärnan, eller lungödem. Den dödar om man inte får hjälp tillräckligt snabbt.

–Det gäller att stiga tillräckligt långsamt så att kroppen anpassar sig till den tunnare luften. Jag har själv haft hjärnödem. Det var på mitt första stora berg och då klättrade vi med en guide som inte hade tillräckligt med kunskap, säger Linnola som själv fungerar som läkare på expeditionerna.

Med den erfarenheten i bagaget har det finländska klättringssällskapet gått in för att själva planera hur snabbt de bestiger bergen, och sen dess har ingen av deras klättrare haft höjdsjuka.

Under expeditionen i Nepal fick Linnola rycka ut för att hjälpa en ungersk bergsklättrare

med hjärnödem. Han klarade sig. Men situationen var en annan i Kirgizistan för 1,5 år sedan. Då försökte Reijo Linnola förgäves rädda livet på en bergsklättrare med hjärnödem.

Men vem har sagt att olyckorna ska ske i bergen långt borta. Linnola missade en expedition till Alpayama i Peru efter att ha brutit benet här hemma.

Men tillbaka till Island Peak och expeditionen, som den här gången var utökad med ett större gäng från Kokkolan Latu. 30 personer var med på expeditionen, 18 försökte ta sig ända upp till toppen och 12 lyckades. Det är en bra procent, säger Linnola.

–Det var flera som drabbades av diarré och spysjuka. Matställena på vägen är inte alltid de renaste.

HEIDI ERIKSSON
heidi.eriksson@vasabladet.fi

Störd sömn kan ge högre blodsocker

Störd djupsömn kan störa sockeromsättningen i kroppen, enligt en artikel i faktdisken Psychoneuroendocrinology. Tester visade att insulin- och blodsockerhalten hos 16 friska unga män som blev väckta under djupsömnen steg betydligt, vilket liknar symtomen för diabetes.

Resultaten talar för att det finns skäl för att kontrollera blodsockret hos patienter med sjukdomar som påverkar djupsömnen, anser forskare. Det skriver Upsala Nya Tidning. FNB-TT

Rökning under graviditet risk för barnets mentala hälsa

En doktorsavhandling vid Åbo universitet avslöjar att barn och ungdomar som utsattes för rökning under fostertiden insjuknade klart oftare psykiatriska sjukdomar än de vars mammor inte rök under graviditeten. Medicine licentiat Mikael Ekblad undersökte uppgifter från 1987–1989. Av de drygt 175 000 människor som ingick i studien hade omkring 15 procent utsatts för tobak. Den här gruppen använde oftare läkemedel mot depression och hyperaktivitetsstörningar än de övriga. FNB

Konstgjord njure fungerar hos råttor

Forskare vid Massachusetts General Hospital i Boston i USA har lyckats framställa en njure som visat sig fungera utmärkt på råttor. Forskarna, som beskriver sina rön i Nature Medicine, tog njurar från döda råttor och avlägsnade sedan merparten av cellerna på organen. Kvar blev bara de vävnader som håller ihop organet. Därefter återskapades njuren med njurceller från nyfödda råttungar. Enligt analyserna fungerade det nya organet utan problem, vilket ger nytt hopp till alla personer med njursjukdomar. FNB-TT